

השפעת שינויי האקלים בעולם על החקלאות ותרומת החקלאות לשינויי האקלים

באדיבות 'בשוקי הייצוא', החטיבה למחקר, לכללה ואסטרטגיה, משרד החקלאות

החמורה מתור. freedom24x7.blogspot.com

של דרום אסיה ומרכז אמריקה נמצאים בסיכון הגבוה ביותר להיפגע משינויי האקלים. עלייה בטמפרטורות, שינויים בכמויות הגשמים, בצד רות תכופות יותר ואירועי מזג אוויר קיצוניים, המסת הקרחונים ועלייה במפלס מי הים, לכל אלה השפעה שלילית על פיתוח החקלאות והם צפויים לגרום לשיבוש היציבות של אספקת המזון. היכול החקלאי יציטמצם במדינות המתפתחות, בהן הטמפרטורה תעלה מעל לרמות האופטימליות לחקלאות.

לסענות כמה חוקרים, שיפורים בטכנולוגיה, כמו טיפוח זנים וביוטכנולוגיה, יעזרו לשמור על היבולים למרות התחממות כדור הארץ, אולם הדבר יכול גם לא לקרות, וזאת משתי סיבות:

1. המהפכה הירוקה (ולכן גם הגדלת היבולים) הואטה. בשנות השישים והשבעים של המאה הקודמת יבולי התבואות גדלו ב-2.7% וב-רבע האחרון של המאה הצטמצם הגידול ל-1.7%.
2. גם אם אין האטה נוספת בירידה ביבולי התבואות, קיימת סכנה של חוסר איזון בין הביקוש הגובר למזון לבין התפוקה. מעריכים כי אוכלוסיית העולם תגיע ל-9 מיליארד נפש עד 2050. ההכנסות במדינות המתפתחות עולות, וכתוצאה מכך הצרכנים צורכים יותר מזון עשיר בקלוריות הדורש יותר אנרגיה כדי לייצר אותו. הביקוש לבשר בקר וכך בש הולך וגדל ככל שההכנסה במדינות המתפתחות עולה. 8 ק"ג של גוגים ודרשים כדי לייצר 1 ק"ג של בשר בקר, כלומר צפויה הגברת

מקור עיקרי של פליטות גזי חממה, החקלאות היא גורם התורם לשינויי האקלים ובו זמנית קורבן פוטנציאלי. איזון בין הצרכים לייצור המזון תוך הפחתה של פליטות גזי חממה הוא אחד האתגרים העיקריים בפיתוח. המסחר ממלא תפקיד באתגר הזה

החקלאות נפגעת משינויי האקלים

העולם נמצא כעת על מסלול התחממות ויתחמם בממוצע ב-4 מ"צ עד סוף המאה. עובדה זו תגרום להפחתת היבולים החקלאיים, וכך תשפיע על יכולתו של העולם לספק את תצרוכת המזון, במיוחד בהתחשב באוכלוסייתו הגדלה וצורכת יותר מזון עשיר בקלוריות במקביל לעלייה ברמת ההכנסה במדינות המתפתחות.

לשינויי האקלים צפויה להיות השפעה שלילית על ייצור המזון, מחירי המזון עתידים לעלות ומשרות ופרנסה באזורים הכפריים יהיו בסכנה. הדבר יגדיל את מספר האנשים בסיכון של רעב בין 10 ל-20% עד שנת 2050. במדינות המתפתחות יש גמישות פחותה בהסתגלות לשינויים בגון חוסר משאבים, במיוחד בקרב חקלאים קטנים. אפריקה וחלקים

למשל, גורם לפליטת גזי חממה פי 13 מאשר חלבונים צמחיים (למי של עדשים או טופו).

צמצום הביקוש לבשר יהיה יעיל ביותר להפחתת פליטות גזי חממה בחקלאות, אולם הלובי של החקלאים התנגד להטלת "מיסי מתאן" על בעלי חיים. מדינות המייצאות בשר והכפופות ל"תקנות האקלים" מודאגות מאיבוד יתרון תחרותי למדינות שאינן מטילות מיסים מעין אלה.

באופן עקרוני, קיים פוטנציאל טכני משמעותי להפחתה של פליטת גזי חממה בחקלאות באמצעות שיפור שיטות גידול והטמנה של פחמן באדמה. עם זאת, גיבוש מדיניות שתספק לחקלאים תמריצים כדי לשפר את הפרקטיקות הללו היא משימה הרבה יותר מורכבת מאשר ויסות בעופים שבהם קל יחסית לפקח על המזהמים.

אבן הנגף העיקרית בעיצוב מדיניות להפחתת פליטת גזי חממה בחקלאות היא "לעקוב, לדווח ולאמת" הפחתה זו. בעיקר קשה ליישם זאת במדינות בהן מיליוני חקלאים קטנים, כמו גם רשויות פיקוח חלשות.

גם בגלל בעייתיות זו אין החקלאות נכללת בהסכמים הקיימים להפחתת פליטת גזי חממה, כמו פרוטוקול קיוטו, שבקרב יפוג תוקפו.

הערה: בוועידת האקלים שנוערכה בדרכן ב-11.12.11 הוארך הסכם קיוטו עד 2017.

מקור: Alex Kasterine, Senior Market Development Adviser, ITC, 1.10.11. תרגום ועריכה: עליזה ז'וק.

התחרות על קרקעות והעלאת המחירים של מוצרי יסוד. מומחים מעריכים, כדי לעמוד בשינויים הללו "העולם" יצטרך לייצר 60 עד 100% יותר דגנים ובעלי חיים. ולהחמיר את הבעיה עוד יותר - יש מעבר של שטחים לגידול לייצור דלק ביולוגי. גורמים נוספים המגבילים גם הם את העלייה באספקת התוצרת החקלאית:

■ אין תוספת של אדמות חקלאיות והעירור פולש לאדמות החקלאיות הקיימות;

■ הייצור מאוים על ידי נזק למשאבים שמקיימים אותו, למשל המלחה של קרקעות. המחסור המחרף במים בעולם המתפתח מביא להגבלת ההתרחבות של אפשרויות ההשקיה;

■ ההשקעה הציבורית בחקלאות באפריקה נמוכה (4% מהתוצר המקומי הגולמי ב-2004 לעומת 10% באסיה) ומובילה לצמצום בפיתוח של שירותים ותשתיות.

החקלאות תורמת לשינוי האקלים

החקלאות תורמת ל-14% מהפליטה העולמית של גזי החממה (GHG). אם כוללים בחישוב גם שינוי קרקעות לחקלאות וייצור של כימיקלים חקלאיים, הנתון עולה לסביבות ה-30%. כ-80% מסך פליטות גזי חממה מהחקלאות, כולל כריתת יערות, מקורם במדינות המתפתחות.

הגדלת האספקה החקלאית מגבירה את פליטת גזי החממה מהחקלאות. כמות פליטת גזי חממה ליחידת מוזן מיוצר גדלה גם עקב הגדלת הביקוש לבשר, בעיקר במדינות מתפתחות. ייצור בשר בקר

להשכרה

**מיכלים פלסטיק
דולב לכל מטרה
חקלאית/גאשייג'
לקופות ארוכות וקצרות**

עמרם ילזו יבנאל

נייד. 050-5211084 פקס. 04-6650029